

June

Met trillende vingers schuift ze haar nieuwe cel in de console. Te lang gewacht. Te intensief gebruikt. Alles wordt gelijk scherper, helderder en luider.

Onderweg denkt ze aan de afgelopen week. Een paar dagen weg met Wouter, haar nieuwe vriend. Doggerland verkennen. Een soort Waddeneilanden had hij gezegd. Het was duidelijk dat hij daar nooit geweest is. Doggerland leek daar in de verste verte niet op. Groter, gevarieerder, ruiger en echt anders, niet alleen de natuur maar ook de cultuur. Dat de geplande 5 dagen er 8 werden had daarmee te maken. Er was meer te ontdekken en te beleven dan gedacht. Lange wandelingen langs kliffen, over eindeloze vlaktes, door dichte bossen, dromerige dorpjes, koele meren en lange stranden en kleine baaitjes waar ze in zwommen. Rust en ruimte. Maar ook bruisende steden vol leven. Muziek en voorstellingen op straat, een bonte mix van circus, festival, carnaval en openluchttheater. Kleine galleries en grote musea. Cafés, bars, discotheken, street food en sterrenrestaurants. Lawaaiig, vermoeiend en spannend. Doggerland is een nieuwe bestemming van FEEL, het reisbureau waar Wouter werkt. De drommen medereizigers ontbraken. Dit was een pilot trip. *Unknown territory*.

Een plek bezoeken waar je nog niet eerder bent geweest. Dat had oude sluimerende emoties in haar opgeroepen. Dat alles echt anders is dan dat wat je al kent. Dat je zelf betekenis moet geven aan wat je ziet en ervaart. Dat er zoveel indrukken zijn dat je zaken die niet in je 'frame' passen eerst gewoonweg niet ziet. Dat je overal verrast en verbaasd over bent. 'In den vreemde ontdek je jezelf'; was dat geen uitdrukking? Voor haar was dat zeker zo. Doggerland had iets getriggerd. Reflectie op het leven dat ze leidt. Dit metaversum waar ze zoveel jaar geleden met zijn allen in terecht gekomen waren. Deze synthetische afspiegeling van leven, van echt leven. Met Wouter had ze er niet over kunnen spreken. Hij begreep niet wat ze bedoelde. Hij is te jong. Hij kent die ervaringen niet. Hij maakt ze.

De shuttle stopt bij haar werkplek voor vandaag. Een zwarte ovale toren aan de rand van de stad. Binnen lijkt hij op de tientallen andere werkplekken waar ze regelmatig komt. Hip vormgegeven, een mix van stilteplekken, open ruimtes, zitjes en zithoeken. Wat dat betreft al

jaren niks nieuws onder de zon. Marcia, haar assistent, heeft een stilteplek voor haar gereserveerd en verschijnt zodra ze inlogt.

Ik zag dat je net op tijd was met je cel, June. Je “flikkerde” al. Maar hier ben je weer.

- Ja, de afgelopen week kostte meer energie dan ik dacht.

Ik snap nog steeds niet dat je dat zelf wil doen. Waarom kan ik dat niet voor je doen?

- Lief Marcia, maar het vraagt een fysieke handeling.

Ja ik weet het. Maar goed. Je hebt alleen vandaag om de komende 10 dagen voor te bereiden. Waarom heb je niet naar me geluisterd?

- Marcia, het was gewoon zo geweldig daar ik niet terug wilde naar dit. Ja, ik weet het, ik heb je meerdere keren uitgeschakeld. Maar het gaat wel lukken.

Ik weet niet of het je gaat lukken, je hebt een onmogelijk schema. Alles wat ik ter voorbereiding heb kunnen doen staat voor je klaar. Kijk maar en als ik nog iets kan doen hoor ik het wel. Nu is het aan jou.

June opent haar schema. Een mix van routine lezingen en bijeenkomsten en onderwerpen waar ze wat voor moet doen. Ja, dat vraagt inderdaad enige creativiteit. Marcia heeft goed werk geleverd. Veel staat al klaar inclusief de code voor het starten van de meetings met haar dubbel.

Eén afspraak valt op. Morgenmiddag. Een groep studenten heeft haar uitgenodigd voor een bijeenkomst om terug te gaan naar het moment van ‘the little bang’. Ze doen onderzoek om te leren voor volgende ‘bangs’. Interessant. Ze is benieuwd naar hun onderzoeksvragen. Die bijeenkomst bewaart ze tot het laatst. Daar wil ze zeker zelf naar toe.

Eerst de andere bijeenkomsten op orde krijgen. Ze werkt de hele ochtend geconcentreerd door. Drukt Wouter weg als hij contact zoekt. Nu even niet. Legt nog een paar vragen bij Marcia neer. Verwerkt haar input. Kijkt dan nogmaals naar het schema en haar voorbereiding. Tot slot schuift ze met de afspraken zodat ze daar waar het noodzakelijk is zelf deels aanwezig kan zijn.

Eerst even naar de gym. De trip heeft wel een aanslag op haar rug gedaan. Het blijft onnatuurlijk, reizen in zo’n houding en tegelijk zo actief zijn. Na de gym en haar lunch die ze lopend eet, opent ze het bestand bij de uitnodiging voor morgen.

Twee jonge mensen verschijnen in beeld.

Dag June, fijn dat je contact met ons opneemt. Ik ben Cath en naast me zie je Dirk.

- Dag Cath en Dirk, ik zag jullie uitnodiging. Voordat ik ja zeg is het goed om even wat meer achtergrond te krijgen bij jullie onderzoek en wat jullie daarin van mij verwachten.

Snappen we. We zullen samen iets over de achtergrond en aanleiding vertellen en dan kunnen we misschien met elkaar verkennen wat we daarin van jou kunnen verwachten. Want dat weten wij ook niet precies. Behalve dat je één van de weinigen bent die erbij was.

- Nou dat klinkt spannend. Het klinkt ook als een wijze van onderzoek doen die ik al lang niet heb gezien. Leuk, kom maar op.

Na het gesprek drentelt June een tijd heen en weer. ‘Hoe was het leven vroeger en had de ‘little bang’ vrijdeld kunnen worden?’ was de onderzoeksvraag. Natuurlijk. Het was een bizarre periode van desinformatie en er was een spaghetti aan *cyber war* gaande tussen staten en organisaties waarin niemand zicht had op het geheel. En in de hedendaagse geschiedenis heet het wel ‘bang’, maar in feite was het een proces van jaren en jaren geweest, waarin op het juiste, of het verkeerde, moment een aantal dingen samenkwamen.

Ze had erg gelachen toen Cath en Dirk vertelden wat ze gedaan hadden.

We zijn naar de ‘Koninklijke Bibliotheek’ geweest. Ken je dat?

June kon horen hoe verbaasd Cath over de KB was.

Dat is echt een hele rare plek ze hebben daar allemaal boeken. Gewoon op papier.

Heel oude boeken. Papier gemaakt van hout! Van bomen!

- Ja ik ken de plek. Er waren destijds veel van dat soort plekken. De fysieke wereld en de digitale bestonden naast elkaar.

Ja dat hebben we daar geleerd. We hebben daar een aantal boeken gevonden van rond 2020. Op basis daarvan hebben we een tijdlijn gemaakt die we zelf niet zo goed snappen. We zullen hem zo met je delen. Op basis daarvan willen we graag met jou in gesprek, want er mist ook informatie over hoe het verder ging. Daar kunnen we niet veel over vinden.

De paper die June ontvangt bevat eerst een beschrijving van de opkomst van social media Friendster, Myspace, LinkedIn, Facebook, Hyves, voor de groep studenten volkomen onbekende concepten. De introductie van de eerste Iphone, de explosie van apps en tools daarna. De doorontwikkeling van AI en *deep learning* en neurale netwerken. Het debat

over het moment van en de angst voor singularity. De woelige periode van overgang van de fysieke realiteit naar de synthetische realiteit en de crypto media via analoge media, via elektronische, en digitale media. Ze leest de verbijstering van de studenten over de periode waarin men worstelde met vragen als ‘wat is echt’ en ‘wat is fictie’. De behoefte om dat te definiëren en categoriseren. Het fenomeen van de NFT voor kopieën van codes van zaken die vrij te dupliceren of gebruiken zijn. De effecten daarvan op de economie. Ofwel alles wat samenhangt met de transitie naar het metaversum.

Een uit één van de boeken overgenomen schema van de taxonomie van de *digital human* maakt haar stil. De precisie waarmee men onderscheid maakte tussen voor haar nu alledaagse verschijnselen als: de virtual human, de virtual influencer, de vtuber, een avatar, een digital twin, een digital double en deepfake doet haar realiseren dat de synthetische wereld in dit metaversum verder is dan ze zich realiseert. De beelden van haar trip naar Doggerland, haar schema voor de komende 10 dagen waarin ze schuift met haar eigen inzet en die van haar dubbel en het gevoel van gemis spelen op als ze het leest.

Die avond als ze in haar *cube* gaat liggen twijfelt ze voor het eerst of ze zichzelf wel of niet zal koppelen. Ze doet het toch. Vannacht wordt haar brein geüpload en upload haar brein het systeem. De maandelijkse fysieke upgrade had ze vlak voor Doggerland.

De shuttle zoekt de juiste plek langs de kade om June te laten uitstappen. De bijeenkomst met de studenten is niet op de campus of in een van de bekende meeting hubs maar in een oude werfkelder. Voorzichtig loopt ze de vochtige ietwat vermolmde trap af.

Dag June ik ben Cath, zegt de jonge vrouw onderaan de trap. Loop met me mee, het is een klein stukje verder.

- Wat is dit voor een bijzondere locatie?

Deze werfkelder heeft lang leeggestaan. Er woonden zwervers die buiten het metaversum leefden. Wij vonden het wel geschikt en hebben er ons hoofdkwartier van gemaakt, zegt Cath, ondertussen een grote deur met een boog openend.

Beelden van werfkelders van heel lang geleden komen bij June naar boven. Van deze kelder is alleen het voorste deel in gebruik. Wit geschilderd en gemeubileerd met banken en stoelen die ook zo uit een eerder leven lijken te komen.

Ze herkent Dirk en ziet nog een zestal anderen. Dirk staat op uit een grote stoel, en zegt; deze plek hadden we voor jou in gedachten. Centraal en dicht bij de kachel. June ziet achter de stoel een haard. Wat zouden ze daar in branden als ze gisteren zo verbaasd waren over boeken van bomen? Er is geen gelegenheid om het te vragen want iedereen begint zich gelijk voor te stellen. Als iedereen weer zit neemt Cath het woord.

Vrienden, wij doen al een tijdje onderzoek naar wat er zich rond 2035 afgespeeld heeft. Wij hebben geen van allen herinneringen van voor het metaversum en we realiseren ons dat wat we denken te weten naar alle waarschijnlijkheid synthetisch is. We willen graag van iemand van voor het metaversum horen hoe het leven was en wat er nu precies gebeurde tijdens de ‘little bang’. Zoals we gisteren ook met June besproken hebben, weet ze dat wij twijfels hebben bij het bestaan hier in het metaversum. Is het echt de moeite waard? We kunnen eruit stappen. Maar eruit betekent er nooit meer in. We hebben het daar al lang over. Durven we dat? Dit gesprek met June vandaag gaat ons weer verder helpen in het beantwoorden van die vraag. Zij heeft ondanks de *brainloads* nog niet-synthetische herinneringen van voor de ‘little bang’.

De groep heeft de middag goed voorbereid. Vragen over haar kindertijd, het dagelijks leven van voor de social media, de synthetische media, de oude economie. De groep vraagt en vraagt en June praat en praat. En dan is ‘ie daar. Eén van de meisjes stelt hem.

June, als wij het goed berekend hebben was jij 80 plus ten tijden van de ‘little bang’. En de upgradetechnologie van nu bestond nog niet. Op dat moment zijn er niet veel mensen van jouw leeftijd overgekomen naar het metaversum. Wat gebeurde er?

- Tja, begint June, dat is wel een gek verhaal. Ik was inderdaad 83. En heus nog *fief*. Daarom was ik die dag in het Tesla-center. Tesla had net een nieuw type zelfrijdende auto gelanceerd. Eentje die me wel wat leek. In het center vroeg een van de medewerkers me: ‘Mevrouw wilt u ervaren hoe rijden is, of hoe verplaatsen kan zijn? Ik kan u namelijk iets geheel nieuws laten ervaren.

Hoe bedoel je dat?

‘We weten allemaal hoe zelfrijdende auto’s werken. Elke volgende generatie is weer net anders dan de vorige. Deze on-demand CX versie heeft grote voordelen ten op zichte van de BX, maar ik kan u meenemen voorbij vandaag. Gaat u hier zitten.’ Hij verwees me naar een ligstoel.

‘Wilt u nu de blauwe of de rode pil?’

Och hemeltje, is dat Tesla’s nieuwe marketing; teruggrijpen op de Matrix? De medewerker glimlachte raadselachtig maar zweeg. Ik weet nog dat ik hardop dacht ‘welke pil slikt Neo nu ook alweer en wat betekende dat ook al weer. Oh ja, blauw dan bleef alles zoals het was. Dan bleef hij in zijn metaversum. En bij rood dan zou hij *all the way* gaan. *Down the rabbit hole*. Ik koos dus voor rood.’

Rood, zei ik. Ik kreeg de rode pil een beetje water.

- Achteraf denk ik dat ik het had kunnen weten. In de rode matrix-pil zat code. In de rode pil die ik in het Tesla-centrum slikte ook. Tesla's eigenaar Musk was al jaren bezig met zelfrijdende auto's, stroomopwekking en opslag, reizen naar de maan, maar vooral met AI en *brain computer interfaces*, en maakte zich ook druk over het moment van *singularity*. Daar waarschuwde hij steeds voor. Door het slikken van de rode pil, dus door het slikken van de code, kwam je in zijn metaversum terecht. Eén waar we wel slimmer worden met elkaar en van elkaar maar waarin AI het niet van ons over kan nemen.

Het blijft even stil als June is uitgepraat. Dan stelt zelfde meisje de logische vervolgvraag.

Heb je er spijt van?

Nu is het June die lang stil blijft. Als ze weer begint met praten zoekt ze naar woorden.

- Eerst niet. Ik ben nieuwsgierig. Ik wilde het wel allemaal meemaken, ontdekken. Ik vond het wel spannend. Maar deze week zijn er twee dingen gebeurd die me aan het twijfelen brengen. Ik merkte dat ik het echt ervaren, het echt ontdekken het niet-synthetische leven miste. En jullie onderzoek en dit gesprek maakt ook dat ik denk; waarom doe ik dit?

Ze praten nog lang door. Erin blijven of eruit stappen.

Tja, eigenlijk is het ook weer een rode of blauwe pil-vraag zegt Dirk.

Op de rand van haar *cube* speelt June met de koppeling. Uiteindelijk laat ze hem vallen. Vervolgens schakelt ze Marcia definitief uit. Met open ogen ligt ze wakker, rustig en tevreden.